

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

10 Consuetudo cuiuslibet inquisitionis quatenus obseruanda.
Inquisitoribus datur facultas procedendi secundum approbatam
consuetudinem. Consuetudo tribuere potest Inquisitoribus vt contra
blasphemos ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

pertineant: sane tunc illis erit in eis regnis obtemperandum exempla multa occurrunt: sed facile omitto: nam docendi ratio absque eis intelligi potest. de ceteris aliarum Inquisitionum instructionibus, seu sanctionibus, idem est iudicandum.

IO
Consuetudo approbata, & rationabilis cuiuslibet Inquisitionis obseruanda.

Iam quæ hæcenus de instructionibus seu sanctionibus priuatarum Inquisitionum diximus, eadem quoque de consuetudine cuiuslibet Inquisitionis accipienda sunt: nam Inquisitores hereticæ prauitatis tum in puniendis hereticis, ab iurationibus faciendis, reis torquendis, inducijs concedendis, totoque processu fabricando, tum in ceteris quæ ad latissimum suum officium spectant, approbatis suæ Inquisitionis consuetudinibus vti possunt, quod in priuilegio creationis ipsorum continetur: nam inter cetera eis conceditur, ut procedant contra omnes hereticos cum omni auctoritate, facultate, & potestate tam de iure, quam de approbata consuetudine: approbatam autem consuetudinem velut legem esse obseruandam explorati iuris est. §. ex non scripto. Infit. de iure nat. gent. & ciuili. vbi communiter Doctores.

Vnde si per uetustam & approbatam alicuius Inquisitionis consuetudinem receptum esset, vt Inquisitores hereticæ prauitatis, indistincte animaduertent in blasphemio, crederem eos id iudicium absque errore posse exercere: nam consuetudo hæc illis tribueret priuilegiũ, cum consuetudo priuilegium tribuat, vt docet Bar. in præmio Digestorum. §. hæc autem tria. num. 3. Rursus quoniam consuetudo tribuit iurisdictione, glossa singularis in l. more maiorum. ff. de iurisd. om. iud. facit textus in c. cum contingat. de foro compet. vbi Fely. Bal. in rub. de consuetud. col. 2. per l. viros. G. de diuer. offi. lib. 12. vbi Bart. in fine. Romanus consil. 243. incip. ad prædictorum roborationem, vt. secundo principaliter, & consil. 300. incip. in casu proposito. Iure Decius in dicta l. more maiorum. ff. de iurisd. om. iud. nu. 19.

Naque hoc mirum videri debet, cum consuetudo tantam habeat vim: vt etiam canonibus præponderet, si sit rationabilis: & legitime præscripta. cap. vlti. extra de consuet. tradit glossa communiter recepta in cap. pastoralis. verbo, dissona. de fide instrum. & Aymo Grauetta in tractat. de antiquit. temp. par. 1. §. 1. num. 42.

Veruntamen monendi sunt hic Inquisitores, ne quamlibet suæ Inquisitionis consuetudinem velut rationabilem admittant: nam vt consuetudo dicatur rationabilis, & approbata, plura exiguntur, quæ non facile possint in quaui consuetudine reperiri: rationabilis enim dicitur consuetudo, quam iura non improbant, aut quæ iuri non contradicit. glossa in cap. vlti. verbo, rationabilis, extra de consuet. item vt consuetudo pro lege seruetur, multa requiruntur: glossa & Doctores, in cap.

A consuetudo. distinct. 1.

Quam ob rem ne quid velamine, aut prætextu approbare consuetudinis incautum committant Inquisitores, sequentia intueantur. Primum curæ omnino cuncta gerere, hoc est, processus suos fabricare, omnemque ordinem iudicarium dirigere in puniendo, & ab soluendo, & ceteris ad suum officium spectantibus iuxta canones, præsertim eos qui de hereticis sunt, & contra hereticos conditi: deinde uero ad consuetudinem & stylum Romanæ Inquisitionis, a qua ceteræ velut a capite pendent, vbi leges deficient, & in arduis, audacter recurrant; quis enim concedat in re tam graui priuatas Inquisitionum, aut prouinciarum consuetudines facile esse sequendas? præsertim cum iura vbiq; clament, maiores Ecclesiæ causas, & præsertim quæ articulos fidei tangunt, ad sedem Apostolicam esse referendas. cap. Maiores. de baptismo & eius effectu. ergo priuati ciuitatum Inquisitores, si tutius, & securius tractare omnia cupiunt, cum leges deficient, aut etiam obscuræ sunt leges. stylum & consuetudinem supremi senatus Inquisitionis Romanæ, quæ ceterarum caput est, consulant & sequantur, in hac enim nullum est erroris periculum: nam præterquam quod a sapientissimis iudicibus & vigilantissimis causæ fidei tractantur, quotidie etiam summum Pontificem consulere licet, cuius iudicium quantam in rebus fidei habeat auctoritatem, exploratissimum est apud Catholicos.

Sed ad Extrauagantes reuertor, quantum tanta est auctoritas, vt si exploratæ fidei sint, aut (vt nostri loquuntur) indubitata, constitutionem in corpore iuris clausam tollant cap. 1. de constitut. vbi Doctores, Guimier in pragmatica sanctione, cap. & quia. §. ipsas omnes, verbo, extrauagantes, quod si dabitur, an sit authentica nec ne, tunc si est iuri consona, secundum eam debet iudicari, at si à iure discrepet, summus est Pontifex consulendus, cap. Pastoralis, vbi Panormit. & alij, extra de fide instrum. & tradit glossa in pragmatica sanctione loco proximè citato. huius autem doctrinæ multa occurrunt exempla in positis extrauagantibus, quæ breuitatis gratia omittimus, attamen prædictatum dogma ita credendum intelligendum, ut tunc extrauagans iuri communi præualeat, & secundum eam sit iudicandum, quando in extrauaganti apponetur clausula: *Non obstantibus quibuscunque constitutionibus in contrarium, &c.* quæ communiter apponi solet: nam si hæc clausula defuisset, præsertim in nostris extrauagantibus, si quid tunc contra decreta in titulis de hereticis contenta sancirent, id plane irritum esset, per iura adducta ex cap. vlti. §. vlti. de heret. lib. 6. & clem. 1. §. vlti. de heret.

Ex prædictis pendet quæstio ad intelligendum utilis, & huic instituto valde accommo-

Priuati Inquisitores stylum Romanæ Inquisitionis obseruant.

II
Extrauagantes cum ceteris iuri communi præponderant.

II
An sententia lata contra aliquam extrauagantem sit nulla.

K 3 data,